

Pamoka vyresniems nei 60 metų amžiaus asmenims

Išsamus **vadovas** švietimo specialistams

TURINYS

PAMOKA, SKIRTA VYRESNIEMS NEI 60 METŲ AMŽIAUS ASMENIMS	3
PAGRINDINĖS IDĖJOS IR MOKYMOSI TIKSLAI	5
VYRESNIŲ NEI 60 METŲ AMŽIAUS ASMENŲ MOKYMOSI TIKSLAI	5
APIE PAMOKĄ	6
PAMOKOS STRUKTŪRA IR TRUKMĖ	6
PASIRENGIMAS	6
MEDŽIAGA IR NUORODOS	9
BENDRA INFORMACIJA MOKYTOJAMS	9
PAMOKA: ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO	10
ĮVADAS	10
1 DALIS. ES IR LIETUVA	11
2 DALIS. ANKSČIAU IR DABAR.....	14
3 DALIS. LIETUVOS ĮTAKA ES	16
PAMOKOS PABAIGA	18

Pamoka, skirta vyresniems nei 60 metų amžiaus asmenims

Šis vadovas yra pilietinio ugdymo priemonių rinkinio apie Europos Sąjungos Tarybą ir Europos Vadovų Tarybą dalis. Parengtos šešių kategorijų pamokos, siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamų pamokų visiems švietimo lygmenims ES.

Šiame vadove pateikiamas pamokos, specialiai skirtos vyresniems nei 60 metų amžiaus žmonėms, planas. Pamoka netinka naudoti individualiai. Ji yra skirta grupinei veiklai. Pavyzdžiui, ją galima vesti įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą programą bendruomenės centre arba pagal vyresnio amžiaus asmenims skirtą programą universitete.

Jei ši pamoka netinka jūsų grupei arba mokote ir kitas grupes (skirtingų ugdymo lygmenų), peržiūrėkite kitas į pilietinio ugdymo priemonių rinkinį įtrauktas pamokas, visų pirma skirtas:

- pradinių klasių mokiniams ($\pm$ 9–12 m.),
- pagal praktinio mokymo programą besimokantiems vidurinių mokyklų (gimnazijų) mokiniams ($\pm$ 12–19 m.),
- pagal teorinio mokymo programą besimokantiems vidurinių mokyklų (gimnazijų) mokiniams ($\pm$ 12–19 m.),
- tretinio išsilavinimo siekiantiems pagal praktinio mokymo programą besimokantiems asmenims ($\pm$ 17–25 m.),

Ši pamoka atitinka tokių vyresnių nei 60 metų amžiaus besimokančiųjų kaip Marija ugdymosi poreikius.

Visą savo gyvenimą Marija (67 m.) daugiausia dirbo viešbučiuose ir restoranuose, o prieš porą metų išėjo į pensiją. Ji buvo išteklėjusi, tačiau vaikų neturėjo. Mirus vyrui, ji pradėjo ieškoti naujų žmonių, su kuriais galėtų bendrauti. Ji taip pat nori skirti laiko naujiems dalykams išmokti.

Jai ideali pamoka būtų tokia, kurioje būtų kalbama apie tai, su kuo ji susiduria gyvenime. Jai įdomu sužinoti apie naujus dalykus ir pažvelgti iš kito požiūrio taško, tačiau taip pat svarbu, kad informacijos vienu kartu nebūtų per daug. Jai reikia laiko naujoms žinioms apmąstyti ir apdoroti.

Marija norėtų daugiau sužinoti apie ES,

- tretinio išsilavinimo siekiantiems pagal teorinio mokymo programą besimokantiems asmenims (± 17–25 m.).

Visi pamokų planai, įtraukti į pilietinio ugdymo priemonių rinkinį, pateikiami šiame puslapyje: <https://consilium.europa.eu/education>. Čia taip pat rasite kitą mokomąją medžiagą, jei norėtumėte daugiau laiko skirti mokymui apie ES.

NB. Visada pradėkite nuo šios pamokos, nes ją Europos Sąjunga pristatoma tikslinei grupei prieinamu būdu.

Pagrindinės idėjos ir mokymosi tikslai

Europos Sąjungos Tarybos / Europos Vadovų Tarybos parengtu pilietinio ugdymo priemonių rinkiniu siekiama paprastiems žmonėms suprantamu būdu paaiškinti, kas yra ES ir jos institucijos, kodėl ir kaip jos veikia (kas, kodėl ir kaip). Daugiausia dėmesio skiriama klausimams, kurie gali būti aktualūs įvairaus amžiaus piliečiams, ir tam, kad jie galėtų pamąstyti ir aptarti, kokią poveikį ES daro jų gyvenimui. Vyresnio amžiaus žmonės, kalbėdami apie ES, turėtų jaustis, kad tai apima ir juos.

Daug ES piliečių Europos Sąjungą ir ES šalių bendradarbiavimą laiko savaime suprantamu dalyku. Šis priemonių rinkinys suteikia jiems įžvalgų, kodėl 27 ES valstybės narės renka dirbti drauge. Gali atrodyti, kad tai paprastas klausimas, tačiau jis yra svarbus norint iš tiesų suprasti, kodėl tam tikri dalykai negali būti sprendžiami nacionaliniu lygmeniu ir kodėl reikia rasti visiems europiečiams naudingų sprendimų. Būtent tai ir yra Tarybos darbo tikslas. Valstybės narės derasi, kol randa visiems priimtina sprendimą. Čia labai svarbu solidarumas.

Pagrindinės pilietinio ugdymo priemonių rinkinio apie Europos Sąjungos Tarybą / Europos Vadovų Tarybą idėjos yra šios:

- Europos politikos šerdis esate jūs (kas ir kaip),
- 27 ES šalys dirba drauge bendram labui (kodėl).

Vyresnių nei 60 metų amžiaus asmenų mokymosi tikslai

- Šios pamokos metu dalyviai galės susidaryti aiškų vaizdą apie tai, kaip jų šalis ir ES yra susijusios.
- Šios pamokos metu dalyviai prisimins ir aptars savo gyvenimą, taip pat palygins, kaip pasikeitė vėlesnių kartų gyvenimas ES, palyginti su jų pačių.
- Po pamokos dalyviai galės paaiškinti, kokią poveikį ES daro jų kasdieniam gyvenimui.
- Po pamokos dalyviai geriau supras, kokią įtaką jų pačių šalis gali daryti ES darbotvarkei.

Apie pamoką

Pamokos struktūra ir trukmė

Pamoka yra padalyta į tris dalis ir idealiu atveju ją galima išdėstyti per 50–60 min., priklausomai nuo turimo laiko. Toliau pateikiamas siūlomas tvarkaraštis ir žingsnis po žingsnio aprašoma, kokią medžiagą ir metodus naudoti.

5 min.	1 dalis. ES ir Lietuva (10 min.)	2 dalis. Anksčiau ir dabar (20 min.)	3 dalis. Lietuvos įtaka ES (20 min.)	5 min.
60 minučių				

Pasirengimas

Šiuo jau paruoštu pamokos planu švietimo specialistai gali naudotis nuosekliai laikydamiesi nurodytų etapų. Vis dėlto būtina tinkamai pasirengti. Pamokas galite pritaikyti prie savo grupės išsilavinimo ir ugdymosi poreikių. Pamokoms renkitės pasinaudodami pateiktomis naudingomis nuorodomis, ir būtinai įtraukite savo žinias ar mokslinius tyrimus.

Kaip pasirengti?

Išsiaiškinkite, kiek bus dalyvių ir kiek turėsite laiko. Jei vadove aprašyta pamoka netinka dėl dalyvių skaičiaus ar neatitinka turimo pamokos laiko, pritaikykite ją, tačiau bandykite laikytis kuo arčiau originalo, jei nuspręsite ką nors pakeisti pamokos struktūroje. Kad būtų lengviau išlaikyti siūlomą struktūrą, per pamoką galite naudotis pateiktomis skaidrėmis.

Pasirengimas 1 daliai. ES ir Lietuva

1–5 skaidrėse kalbama apie ES apskritai ir jas galite naudoti tokias, kokios yra pateikiamos (jos jau paruoštos naudoti). 6, 7 ir 8 skaidres reikia susieti su

jūsų šalies nacionalinėmis, regioninėmis ir (arba) vietos aplinkybėmis. Jas reikia parengti vadovaujantis toliau nurodytomis gairėmis.

[Parenkite 6 skaidrę. Bendra informacija](#)

Raskite ir įrašykite nurodytą informaciją:

- Kada Lietuva įstojo į Europos Sąjungą?
(Reikiamą informaciją rasite čia:
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_lt)
- Kiek Europos Parlamente yra EP narių iš Lietuvos?
(Reikiamą informaciją rasite čia
<https://www.europarl.europa.eu/meps/lt/home>)
- Koks ES Komisijos narys yra iš Lietuvos? Už kokią politikos sritį jis yra atsakingas?
(Reikiamą informaciją rasite čia
https://commissioners.ec.europa.eu/index_lt)
- Kurie du šalies ministrai (-ės) (kuriuos dalyviai turėtų žinoti) yra susiję su ES politika? (Pavyzdžiui, užsienio reikalų, aplinkos ar žemės ūkio ministras (-ė)).
- Kas dalyvauja ES aukščiausiojo lygio susitikimuose? (Lietuvos prezidento vardas ir pavardė).

Paskutiniai du punktai priklauso nuo atitinkamu metu esančios nacionalinės politinės situacijos.

[Parenkite 7 skaidrę. ES mūsų regione](#)

- Interneto svetainėje „Ką mano labai daro Europa“ rasite projektus, vykdomus jūsų regione: <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/lt/region>
- Trumpai apibūdinkite vieną ar du ES finansuojamus projektus, kurie sudomintų jūsų dalyvius. Nebūtina pasakoti labai išsamiai, čia siekiama dalyviams parodyti, kad visada šalia jų yra projektų, kuriuos finansuoja ES.

Parenkite 8 skaidrę. Dabartinės aktualijos

- Patikrinkite nacionalinius naujienų šaltinius ir pasirinkite dabartinių aktualijų temą, susijusią su ES. Pavyzdžiui: į nacionalinę politiką perkelti ES teisės aktai arba neseniai įvykęs ES aukščiausiojo lygio susitikimas, kuriame dalyvavo Lietuvos prezidentas. Pasirinkite politiškai nekontraversišką temą. Jūsų tikslas yra informuoti, o ne sukelti politines diskusijas.
- Į tam skirtą vietą skaidrėje įkelkite straipsnio su tomis naujienomis ekrano kopiją.

Pasirengimas 2 daliai. Anksčiau ir dabar

1. Prieš pamokos pradžią patikrinkite pateiktas skaidres ir temų (teiginių) lapus, kad turėtumėte idėjų apie teiginius, kuriuos aptars dalyviai.
2. Suskirstykite dalyvius į nedideles grupes. Pateikiamos šešios temos (teiginiai). Jei yra daug dalyvių, tą pačią temą (teiginį) galite paskirti ne vienai grupei. (Jei yra daugiau nei šešios grupės, kai kurias temas galite panaudoti kelis kartus.) Jei dalyvių nedaug, galite pasirinkti mažiau nei šešias temas.
3. Atsispausdinkite reikiamą temų (teiginių) lapų skaičių.

Pasirengimas 3 daliai: Lietuvos įtaka Europos Sąjungoje

1. Šiai pamokos daliai dalyviams reikės elektroninių prietaisų su prieiga prie interneto. Tai gali būti išmanusis telefonas, planšetė arba kompiuteris.
2. Nuspręskite, ar norite, kad dalyviai atsineštų savo prietaisus, ar jūs jiems pateiksite kelis ar visus prietaisus. Parenkite prietaisus taip, kad jais būtų galima atlikti tai, ką suplanavote per šią pamokos dalį. Kiekviena dalyvių grupė turėtų turėti bent po vieną elektroninį prietaisą. Jei jų yra daugiau, tolygiai paskirstykite juos grupėms.
3. Apsilankykite interneto puslapyje, kuriuo naudosis dalyviai: „ES tavo kasdieniame gyvenime“: <https://www.consilium.europa.eu/lt/the-eu-in-your-daily-life/>
4. Apie ES prioritetus daugiau informacijos rasite pateiktose skaidrėse ir interneto svetainėje: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_lt
5. 15 skaidrėje įrašykite, kada Lietuva pirmininkavo ES paskutinį kartą ir kada ji pirmininkaus kitą kartą.

Medžiaga ir nuorodos

- „PowerPoint“ skaidrės
- Temų (teiginių) lapai

Šią medžiagą rasite čia: www.consilium.europa.eu/education

- Elektroniniai prietaisai, kurių reikia per 3 pamokos dalį (išmanusis telefonas, planšetė arba kompiuteris)

Bendra informacija mokytojams

Išsamią bendro pobūdžio informaciją apie Europos Sąjungos Tarybą, Europos Vadovų Tarybą ir Europos Sąjungą rasite šiose interneto svetainėse:

<https://www.consilium.europa.eu/lt/>

https://european-union.europa.eu/index_lt

Arba skaitykite leidinį

[„12 Europos pamokų“](#)

Pamoka: žingsnis po žingsnio

Veskite pamoką su savo grupe vadovaudamiesi toliau pateiktu aprašu.

Pirmiausia tinkamai pasirenkite (kaip aprašyta pirmiau).

Įvadas **ne daugiau kaip 5 min.**

Jei tai grupė, kurią mokote nuolat, trumpai pasisveikinkite su dalyviais ir pristatykite jiems šiandieninės pamokos temą, tačiau per daug nedetalizuokite.

Jei tai grupė, su kuria dirbsite tik vieną kartą, šiltai priimkite dalyvius ir trumpai prisistatykite (vardas, pavardė, organizacija ir kodėl šiandien esate su jais). Pasakykite jiems, kokia yra šiandieninės pamokos tema, tačiau per daug nedetalizuokite.

NB. Priklausomai nuo to, kiek turite laiko, galite paprašyti dalyvių trumpai prisistatyti.

1 dalis. ES ir Lietuva 10 min.

1 pamokos dalis yra skirta daugiausia tam, kad dalyviai gautų informacijos apie ES, kurios reikia, kad jie pamatytų ES ryšį su jų pačių gyvenimu.

Šiai daliai numatytos septynios skaidrės. Pirmosios keturios yra susijusios su ES ir jos institucijomis apskritai, o kitos trys – konkrečiai su ES ir Lietuva. Skirsnyje apie pasirengimą nurodyta, **kokią informaciją reikia įrašyti į šias skaidres.**

Tikslas – suteikti dalyviams reikiamą informaciją, kad jie būtų pasirengę pamokos 2 ir 3 dalims.

Skaidrių pristatymas

Pristatydami skaidres nesistenkite pateikti kuo daugiau informacijos. Toliau aprašoma, ką svarbaus dalyviai turi suprasti kiekvienos skaidrės atveju. Vienai skaidrei pristatyti skirkite apie vieną minutę. Ši dalis gali būti interaktyvesnė: prieš pateikdami dalyviams turimą informaciją, galite jų klausti, ką jie žino kiekviena tema (pagal skaidres). Norėdami, kad pristatymas būtų interaktyvesnis, galite pasinaudoti toliau po kiekviena skaidre pateikiamais neprivalomais klausimais.

NB. Dalyviams aiškiai nurodykite, kada norėtumėte atsakinėti į klausimus: per pristatymą ar po jo.

2 skaidrė. Tarpvalstybinių problemų sprendimas

Europos Sąjunga yra bendras 27 valstybių narių ekonominio ir politinio bendradarbiavimo projektas.

Dirbdamos kartu valstybės narės yra stipresnės. ES yra viršvalstybinis politinis subjektas, o tai reiškia, kad sprendimai tam tikrais klausimais priimami drauge. Valstybės narės yra atsakingos už ES lygmeniu priimtų sprendimų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu.

3 skaidrė. ES pradžia ir laiko juosta

ES istorija prasidėjo nuo bendradarbiavimo prekiaujant plienu ir anglimis siekiant užtikrinti, kad žemyne nebebūtų karo, ir vystėsi iki tol, kol ES tapo tuo, ką šiandien žinome kaip vertybių Sąjungą.

Neprivalomi klausimai, kuriuos galite užduoti, kad pokalbis būtų įtraukesnis:

- Ką žinote apie ES pradžią?

- Kada prasidėjo Europos integracija?

4 skaidrė. ES institucijos ir jų veikla

Europos Vadovų Taryba: valstybių ar vyriausybių vadovai ir vadovės, kurie (-ios) sprendžia dėl ES politinės krypties ir prioritetų.

Europos Komisija: nepriklausomi ES vykdomieji įgaliojimai. Po vieną Komisijos narį iš kiekvienos valstybės narės. Siūlo naujus ES teisės aktus.

Europos Parlamentas: ES „žmonių balsas“. Teisėkūros proceso demokratinė kontrolė. Dalijasi teisėkūros įgaliojimais su Europos Sąjungos Taryba.

Europos Sąjungos Taryba: ES „valstybių narių balsas“. Po vieną kiekvienos valstybės ministrą dešimčia skirtingų sričių. Dalijasi teisėkūros įgaliojimais su Europos Parlamentu.

Neprivalomi klausimai, kuriuos galite užduoti, kad pokalbis būtų įtraukesnis:

- Kurioje institucijoje susitinka valstybių ar vyriausybių vadovai?
- Kuri institucija teikia pasiūlymus dėl ES teisės aktų?
- Kurią ES instituciją piliečiai renka tiesiogiai?
- Kuri ES institucija atstovauja valstybių narių vyriausybėms?

5 skaidrė. Europos teisės aktai

Europos Vadovų Tarybai nustačius prioritetus, Europos Komisija siūlo naujus teisės aktus. Ir Europos Parlamentas, ir Europos Sąjungos Taryba svarsto siūlomą teisės aktą, jį iš dalies keičia ir dėl jo balsuoja, jei reikia, kelis kartus. Jei teisės aktas priimamas, Europos Komisija yra atsakinga už jo vykdymo užtikrinimą. Ji taip pat užtikrina, kad valstybės narės jį įgyvendintų ir (arba) ratifikuotų nacionaliniu lygmeniu.

Neprivalomas klausimas, kurį galite užduoti, kad pokalbis būtų įtraukesnis:

- Ar žinote, kaip priimami ES teisės aktai?

6 skaidrė. Bendra informacija apie Lietuvą Europos Sąjungoje

Jūsų parengta statistinė informacija ir skaičiai.

Neprivalomas klausimas, kurį galite užduoti, kad pokalbis būtų įtraukesnis:

- Kada Lietuva įstojo į Europos Sąjungą?

7 skaidrė. ES mūsų regione

Projektai regione, į kuriuos norėtumėte atkreipti dėmesį. Žinoma, daug temų nagrinėjama tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis. Tačiau, kaip gali matyti dalyviai, ES taip pat yra netoli mūsų. ES finansuoja daug regioninių projektų.

Neprivalomas klausimas, kurį galite užduoti, kad pokalbis būtų įtraukesnis:

- Ar žinote apie kokius nors ES finansuojamus projektus mūsų regione?

8 skaidrė. Lietuvos aktualijos, susijusios su ES

Priklausomai nuo to, kokį naujienų straipsnį pasirinkote besirengdami pamokai.

Klausimai jūsų pristatymo metu arba po jo

- Palikite pakankamai laiko papildomiems klausimams. Jei nežinote atsakymo į konkretų klausimą, pasakykite dalyviams, kad tuo pasidomėsite ir pateiksite atsakymą vėliau. Tai galite padaryti, kol jie individualiai atlieka pamokos 3 dalies užduotis.
- Svarbi pastaba: kai kurie dalyviai gali norėti užvesti politinę diskusiją apie Europos Sąjungą arba diskusiją konkrečia tema. Ši pamokos dalis nėra tam skirta. Jei taip atsitiktų, pasakykite dalyviams, kad galimybę pakalbėti apie ES prioritetus jie turės pamokos 3 dalyje.

2 dalis. Anksčiau ir dabar 20 min.

Dalyviai diskutuos mažose grupėse. Tikslas – atgaivinti prisiminimus, pasidalyti patirtimi ir palyginti gyvenimą prieš įstojant į Europos Sąjungą (arba tik įstojus) su dabartine padėtimi. Kuo dalyvių vaikaičių ar kitų jaunų žmonių, kuriuos jie pažįsta, gyvenimas skiriasi nuo tų laikų, kai jie patys buvo jauni? Temos yra susijusios su pokyčiais, kuriuos jie matė asmeniškai:

- **Taika:** Mūsų vaikaičiai gyvena taikesnėje Europoje nei tuo metu, kai buvome jų amžiaus
- **Infrastruktūra:** Lietuvai įstojus į ES pagerėjo infrastruktūra
- **Ekonomika:** Dėl narystės ES išaugo mūsų ekonomika
- **Kelionės / turizmas:** Jaunoji karta yra mačiusi daugiau Europos nei aš
- **Kultūros paveldo apsauga:** Mūsų kultūros paveldas saugomas ES lėšomis
- **Darbas ir studijos užsienyje:** Jaunimui daug paprasčiau dirbti ir studijuoti kitose šalyse, nei galėjome mes.

Suformuokite diskusijų grupes (2 min.)

1. Pasirengimo metu nusprendėte, kiek reikės grupių. Taip pat atsispausdinote reikiamą temų (teiginių) lapų skaičių.
2. Suskirstykite dalyvius į mažas grupes ir susodinkite grupių narius kartu. Dalyvius į grupes galite suskirstyti pats (-i), tačiau, kadangi dirbate su suaugusiaisiais, jie į grupes gali susiskirstyti ir patys.
3. Kiekvienai grupei pateikite po temų (teiginių) lapą.

Instrukcijos (1 min.)

Pasakykite dalyviams, kad jie turi apie 10–15 minučių temai ir teiginiui aptarti. Įsitikinkite, kad jie suprato užduoties tikslą: norima ne išgirsti jų nuomonę apie teiginį, bet veikiau apie pokyčius, kuriuos jie pastebėjo lygindami praeitį ir dabartį. *Kuo dalyvių vaikaičių ar kitų jaunų žmonių, kuriuos jie pažįsta, gyvenimas skiriasi nuo tų laikų, kai jie patys buvo jauni, kalbant apie šias temas?*

Diskusijos grupėse (10–15 min.)

1. Leiskite grupėms kalbėtis 10–15 minučių, priklausomai nuo diskusijų kokybės. Jei po 10 minučių diskusijos tampa ne tokios produktyvios, pasiūlykite temas aptarti bendrai (kaip aprašyta toliau).
2. Šioje pamokos dalyje būkite aktyvūs. Vaikščiokite tarp grupių ir įsiterpkite, kai diskusija nukrypsta nuo temos, užsisuka neigiama linkme arba grupėje kalba tik vienas dalyvis.

Bendras aptarimas (neprivaloma) arba jūsų pasvarstymai (ne ilgiau kaip 5 min.)

1. Jei turite laiko, suteikite kai kuriems asmenims galimybę pasidalyti su kitais dalyviais mintimis apie diskusiją savo grupėje. Kokie buvo didžiausi pokyčiai, kuriuos jie pastebėjo žvelgdami į praeitį ir dabartį ir aptardami gautą temą? Užtikrinkite, kad nuomonė būtų konstruktyvi ir pozityvi. Jei dalyviai vardija tik neigiamus pokyčius, paklauskite, ar jie ar kas nors kitas gali nurodyti ir teigiamų pokyčių.
2. Jei diskusijos buvo pakankamai produktyvios ir truko 15 minučių, baikite šią dalį, trumpai išsakydami savo nuomonę apie didelius pokyčius, apie kuriuos išgirdote įvairioms grupėms lyginant praeitį ir dabartį.

3 dalis. Lietuvos įtaka ES 20 min.

Dabar dalyviai jau yra šiek tiek pagilinę teorines žinias apie ES ir pasidaliję asmenine nuomone apie gyvenimo anksčiau ir dabar skirtumus. Paskutinėje dalyje dalyviai turės galimybę trumpai susipažinti su interneto svetaine „ES tavo kasdieniame gyvenime“ ir sužinoti, kokią tiesioginį poveikį jų gyvenimui daro kai kurios ES veiklos sritys.

Remiantis jų surinkta informacija, jų bus paprašyta sudaryti asmeninį prioritetinių temų, kurioms ES turėtų skirti daugiausia dėmesio ateiityje, sąrašą (iš dešimt).

Tada dalyviai visi kartu aptars šiuos sąrašus ir sužinos, ar yra panašumų tarp jų sudaryto prioritetų sąrašo ir 2024–2029 m. ES prioritetų. Tokiu būdu dalyviai sužinos, kaip nustatomi ES prioritetai ir kaip Lietuva (politiškai) dalyvauja formuojant ES strateginę darbotvarkę.

Šioje pamokos dalyje dalyviams reikia elektroninio prietaiso. Interneto svetainė, kurią reikia naudoti: [ES tavo kasdieniame gyvenime](#) (naudokite skaidrėse pateiktą QR kodą).

Instrukcijos (2 min.)

1. Pasakykite dalyviams, kad jie pasiimtų savo prietaisus arba prisėstų prie kompiuterio.
2. Šios kitos veiklos tikslas yra leisti dalyviams patiems įsitikinti, kad tai, kas yra svarbu jiems arba jų šaliai, yra įtraukta į ES darbotvarkę ir atsispindi jos darbe. Darbotvarkę ES nusistato ne pati. Ji yra grindžiama tuo, su kuo valstybės narės susiduria savo šalyje ir dėl ko, jų nuomone, reikia kartu ieškoti sprendimo.
3. Padėkite dalyviams naršyti svetainėje „ES tavo kasdieniame gyvenime“. Pasakykite jiems, kad naršymui svetainėje skiriama apie dešimt minučių.

Svetainės nagrinėjimas (8 min.)

1. Leiskite dalyviams patiems panagrinėti svetainę. Padėkite tiems, kuriems reikia pagalbos.

2. Aiškiai pasakykite, kad šia veikla siekiama padėti susidaryti įspūdį apie tai, kaip ES veikla daro įtaką kasdieniam dalyvių gyvenimui, ir kad jie gali skaityti tas skiltis, kurios jiems rūpi labiausiai.

NB. Jei turite daugiau laiko, tegul dalyviai naršo toliau.

Savo prioritetų eiliškumo nustatymas (3 min.)

1. Paprašykite dalyvių, kad jie baigtų naršyti ir atsitrauktų nuo prietaisų. Jei jie norėtų toliau naršyti svetainėje, pasakykite, kad vėliau pasidalysite jos nuoroda.
2. Parodykite skaidrę su aštuoniomis svetainės temomis:

Maistas	Pirkiniai	Internetas	Gyvenimas lauke
Sveikata	Karjera	Pinigai	Kelionės

Ir dvi papildomos temos:

Vertybės	Saugumas
----------	----------

3. Paprašykite dalyvių iš šių 10 temų pasirinkti tris svarbiausias. Kokios temos, jų nuomone, turėtų būti ES prioritetų sąrašo priekyje?

2024–2029 m. ES prioritetai (7 min.)

1. Naudodamiesi skaidrėmis paaiškinkite, kaip nustatoma ES darbotvarkė. Stenkitės, kad dalyviai suprastų bendrą idėją, kad politinę darbotvarkę ir strategiją Europos Vadovų Taryboje nustato 27 ES valstybių narių vadovai ir vadovės ir kad Lietuvos valstybės ar vyriausybės vadovas (-ė) yra vienas (-a) iš jų.
2. Tada parodykite skaidrę su 2024–2029 m. ES prioritetais. Paklauskite dalyvių, ar jie ten mato kurį nors iš savo trijų svarbiausių prioritetų. Leiskite kai kuriems iš jų trumpai pakomentuoti.
3. Atkreipkite dėmesį į tai, kad visos 10 (ir daugiau) temų yra susijusios su šiais trimis pagrindiniais prioritetais:
 - Laisva ir demokratiška Europa (vertybės, internetas, karjera, sveikata, pirkiniai ir kt.)
 - Stipri ir saugi Europa (saugumas, pinigai, pirkiniai, kelionės ir kt.)

- Klestinti ir konkurencinga Europa (pinigai, karjera, gyvenimas lauke, maistas ir kt.)
4. Režiumuokite, kad Europos Sąjunga yra bendras 27 valstybių narių ekonominio ir politinio bendradarbiavimo projektas. Jos vadovaujasi tomis pačiomis vertybėmis ir renkasi dirbti drauge, kad būtų stipresnės.
 5. Be to, dalyviams gali būti įdomu sužinoti apie tai, kad valstybės narės rotacijos tvarka pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai. Galite parodyti filmuką, pateikiamą 15 skaidrėje (1m49).
NB. Pilietinio ugdymo priemonių rinkinyje yra atskira pamoka, skirta pirmininkavimui rotacijos tvarka.

Pamokos pabaiga **ne trumpiau kaip 5 min.**

1. Paprašykite kelių dalyvių pasakyti, ką jie darė šios pamokos metu. Ar kas nors gali pasakyti, ką jie sužinojo? Ką žinote dabar, ko nežinojote anksčiau?
2. Paklauskite kelių dalyvių, kodėl 27 valstybės narės dirba drauge, taip patikrindami, ar buvo suprasta mintis apie bendrą darbą.
3. Atsakykite į kitus dalyvių klausimus, jei jų būtų.

*Mūsų vaikaičiai gyvena
taikesnėje Europoje nei tuo
metu, kai buvome jų
amžiaus.*

*Mūsų vaikaičiai gyvena
taikesnėje Europoje nei mūsų
šeimos ar šalys prieš
100 metų.*

Infrastruktūra

*Lietuvai įstojus į ES pagerėjo
infrastruktūra.*

Ekonomika

*Dėl narystės ES išaugo mūsų
ekonomika.*

Kelionės, turizmas

*Jaunoji karta yra mačiusi
daugiau Europos nei aš.*

Kultūros paveldas

*Mūsu kultūros paveldas
saugomas ES lēmomis.*

Darbas ir studijos

*Jaunimui daug paprasčiau
dirbti ir studijuoti kitose
šalyse, nei galėjome mes.*